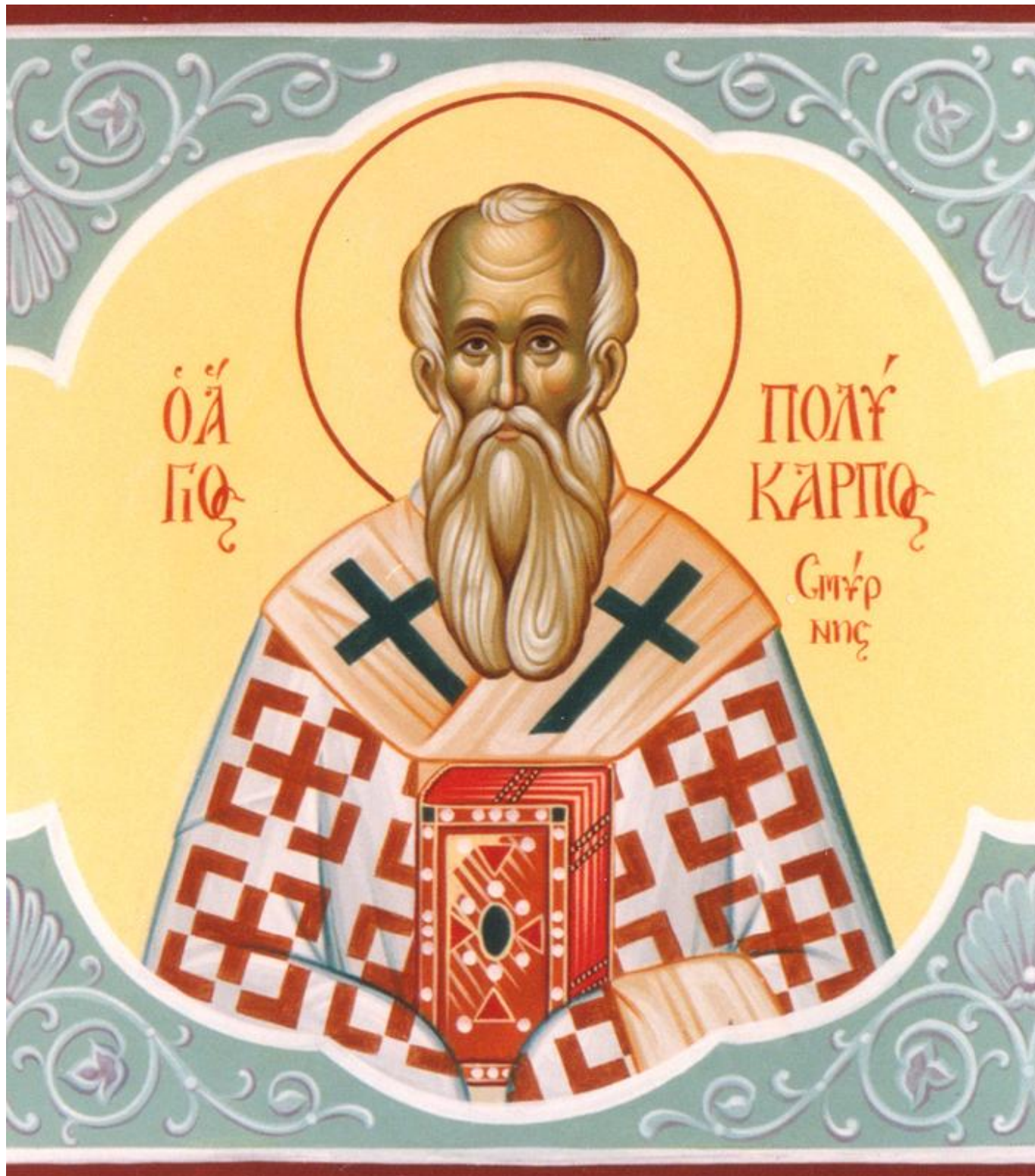

Η χριστιανική μιμητικότητα - το πνευματικό ανάχωμα των καιρών μας

/ Γενικά Θέματα / Θεολογία και Ζωή

**• Πρωτοπρ. Ιωάννου Γκιάφη, Πολιτικού Επιστήμονος-Θεολόγου,
Προϊσταμένου Ι. Ν. Αγίου Χριστοφόρου Αγρινίου**

Πολύ σοφά αιώνες πριν ο Σταγειρίτης φιλόσοφος, ο Αριστοτέλης, έρχεται και μας διατυπώνει μια μεγάλη αλήθεια: “Τὸ γὰρ μιμεῖσθαι σύμφυτον τοῖς ἀνθρώποις ἐκ παίδων ἐστὶ”. Ο κάθε άνθρωπος από την παιδική του ηλικία χαρακτηρίζεται από μια έντονη μιμητικότητα. Άλλοτε συνειδητά και άλλοτε ασυνείδητα εμφανίζει την τάση να επαναλαμβάνει ένα πρότυπο. Αυτή δε η ικανότητά του να μιμείται, τον διαφοροποιεί από τα υπόλοιπα έμβια όντα. Εάν παρατηρήσουμε ένα μικρό παιδί, θα διαπιστώσουμε ότι εξαιτίας της μίμησης μπορεί και μαθαίνει τα πρώτα του γράμματα, τις πρώτες λέξεις και τους πρώτους αριθμούς. Μπορεί επίσης και προσαρμόζεται στο κοινωνικό περιβάλλον υιοθετώντας στάσεις και συμπεριφορές. Επομένως η μίμηση συνδράμει στην κοινωνική και στην εν γένει περιβαλλοντική ένταξη του κάθε ανθρώπου.

Ίσως όμως προβληματισθούμε γιατί ν’ αναφερόμαστε στην μιμητικότητα κατά την 23η Φεβρουαρίου; Διότι η Αγία μας Εκκλησία τιμά και πανηγυρίζει τη μνήμη ενός ακριβούς “μιμητή” του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, του αγίου ενδόξου ιερομάρτυρος Πολυκάρπου. Συγκεκριμένα τον χαρακτηρισμό “μιμητής” τον αποδίδει στον άγιο Πολύκαρπο ο ιερός υμνογράφος στην ακολουθία του όρθρου της 23ης Φεβρουαρίου. Ειδικότερα θα γράψει σ’ ένα τροπάριο της η’ ωδής του κανόνος του όρθρου: “Υπὲρ Χριστοῦ σφαγιασθεὶς, ὡς ἐπίσημος κριὸς Ἱεροφάντορ, μιμητὴς ἀνεδείχθης τῶν παθημάτων αὐτοῦ”. Θυσιαζόμενος σαν κριός ο ιερομάρτυρας Πολύκαρπος αναδείχθηκε συνεπέστατος στα όσα υπέστη ο Θεάνθρωπος Κύριος. Αξιώθηκε στο τέλος της επίγειας διαδρομής του να βαδίσει την οδό του μαρτυρίου, το δικό του “Γολγοθά” μιμούμενος σε όλα τον Σταυρωθέντα Κύριο. Όχι μόνο διδάχθηκε από τον πνευματικό του διδάσκαλο, τον ευαγγελιστή Ιωάννη, την επί του Σταυρού θυσία του Υιού του Θεού, αλλά και ο ίδιος μιμήθηκε με το εκούσιο μαρτύριο τον Αρχιθύτη Χριστό.

Ο άγιος Πολύκαρπος συγκαταλέγεται ανάμεσα στους αποστολικούς πατέρες, εφόσον ήταν γνήσιος μαθητής του αγαπημένου μαθητού του Κυρίου, του αγίου Ιωάννου του Θεολόγου.

Χειροτονήθηκε επίσκοπος της Εκκλησίας της Σμύρνης και μέσα από όλη την ποιμαντική του προσφορά κατέστη άριστος ποιμένας “λογικῶν προβάτων”. Καθοριστική στη ζωή του υπήρξε η πνευματική του σύνδεση με τον άγιο Ιγνάτιο τον θεοφόρο, αφού έφθασε στο σημείο δια λόγου να προετοιμάσει τον συνεπίσκοπό του Πολύκαρπο για το μαρτυρικό του τέλος. Τον συμβούλευσε να μην λυγήσει

μπροστά στα όσα μέλλει να υποστεί για την χριστιανική του πίστη, αλλά να σταθεί στο πνευματικό του ύψος ως γενναίος αθλητής Χριστού. Και πράγματι η ευχή του αγίου Ιγνατίου εκπληρώθηκε. Ο Πολύκαρπος έμεινε μέχρι τας δυσμάς του βίου του εδραίος και αμετακίνητος στα χριστιανικά του ιδεώδη και στις χριστιανικές του αξίες

Όσον αφορά για την μαρτυρική του πορεία πληροφορίες ακροθιγώς αντλούμε από το κείμενο που επιγράφεται: “Μαρτύριον Αγίου Πολυκάρπου”(κεφ. ΙΧ, ΒΕΠΕΣ, τ. 3, σ. 23-25). Πρόκειται για ένα από τα πρώτα αγιολογικά κείμενα το οποίο αποδίδεται σε κάποιον αυτόπτη μάρτυρα, ο οποίος με εντυπωσιακό τρόπο μας περιγράφει τον ένδοξο θάνατο του αγίου Πολυκάρπου. Σε αυτόν εντοπίζονται πολλές ομοιότητες με το Πάθος του Θεανθρώπου Κυρίου.

Πριν τη σύλληψή του υπό των στρατιωτών ο Χριστός προσευχήθηκε στον κήπο της Γεθσημανής, αντίστοιχα και ο Πολύκαρπος πριν τον συλλάβουν οι ειδωλολάτρες ζήτησε να προσευχηθεί. Στη συνέχεια οδηγούν τον επίσκοπο Σμύρνης στον ειρήναρχο Ηρώδη πάνω σε έναν όνο, φέρνοντας στη θύμισή μας την θριαμβευτική είσοδο του Κυρίου στα Ιεροσόλυμα πάνω σ’ ένα γαϊδουράκι. Η δε εκδίκηση του Πολυκάρπου ενώπιον του πλήθους εντός του σταδίου, δεν μας θυμίζει παρά τη δίκη του Ιησού μπροστά στον Πόντιο Πιλάτο και το παρευρισκόμενο πλήθος των Ιουδαίων. Όπως τότε ο δυσσεβής και άνομος λαός βροντοφώναζε: “Άρον ἄρον, σταύρωσον αὐτόν” (Ιωαν.19,15) προς τον Πιλάτο, το ίδιο κι εδώ το πλήθος των ειδωλολατρών με μια φωνή διατείνεται προς τον Ηρώδη για τον Πολύκαρπο: “Να καεί ζωντανός στην πυρά”. Και τέλος όπως ανέβασαν τον Ιησού στο ικρίωμα του Σταυρού για να τον θανατώσουν, αντίστοιχα ανεβάζουν και τον Πολύκαρπο πάνω σε ξύλα για να τον κάψουν ζωντανό! Άρα αναδεικνύεται μέσα από όλα αυτά τα χαρακτηριστικά σημεία αληθινός μιμητής των “παθημάτων” του Υιού του ανθρώπου.

Ο άγιος Γρηγόριος Νύσσης τονίζει ότι ο χριστιανισμός είναι “θείας φύσεως μίμησης”. Ο χριστιανός από τη στιγμή που εγκεντρίζεται στο εκκλησιαστικό σώμα, έχει πλέον χρέος να ακολουθήσει τα ίχνη του Χριστού. Προσλαμβάνοντας ο ίδιος ο Θεός την ανθρώπινη φύση, της δίνει την δυνατότητα της θείας μίμησης. Γι’ αυτό και ο ιερός Χρυσόστομος θα προσθέσει: “ο βαπτισμένος χριστιανός δεν είναι μόνο γεννημένος από τον Θεό, αλλά ενδύεται τον Χριστό.” Η κάθε κίνησή του μέσα στην καθημερινότητά του πρέπει να αντιφεγγίζει την παρουσία του Χριστού στον κόσμο. Θα γράψει δόκιμα ο άγιος Συμεών ο νέος Θεολόγος: “όσοι δεν μιμήθηκαν τα πάθη του Χριστού δια της μετάνοιας και της υπακοής και δεν μετείχαν στο θάνατό Του, δεν θα γίνουν συμμετοχοί ούτε της πνευματικής ανάστασης, ούτε θα λάβουν το Πνεύμα το Άγιον!”

Μεταφερόμενοι στο σημερινό γίγνεσθαι παρατηρούμε ότι η μιμητικότητα είναι διάχυτη εντός του κοινωνικού συνόλου. Όλες οι προσλαμβάνουσες εικόνες σε καθημερινό επίπεδο δεν μαρτυρούν παρά την επανάληψη πολλών προτύπων και ιδιαιτέρως στις νεαρές ηλικίες. Είτε μέσω του διαδικτύου-internet (του παγκόσμιου κυβερνοχώρου), είτε μέσω των υπολοίπων μέσων μαζικής ενημερώσεως εμφανίζονται πολλών ειδών πρότυπα. Κι εδώ εκφράζεται ένας προβληματισμός: Ποιά πρότυπα αντιγράφουμε; Ποιούς μιμούμαστε στο οικογενειακό μας περιβάλλον; Ποιούς μιμούμαστε στο εργασιακό μας περιβάλλον; Ποιούς μιμούμαστε στην πνευματική μας ζωή; Ποιοι αποτελούν τα πρότυπά μας; Διότι υπάρχουν τα “υγιή” πρότυπα που οδηγούν στην πνευματική πρόοδο και στην κοινωνική ευημερία. Αλλά υπάρχουν και τα “ασθενή” πρότυπα που οδηγούν στο σκοταδισμό και στην πνευματική ανυπαρξία. Γι’ αυτό κι η ευθύνη της Εκκλησίας, του σχολείου και της οικογένειας είναι αυξημένη ως προς την επιλογή των σωστών προτύπων από τους νέους ανθρώπους. Εάν ως θεσμοί δεν επιτελούν το έργο που η διαχρονική τους αξία επιβάλλει, τότε ο κοινωνικός ιστός οδηγείται στην πνευματική καταστροφή. Όταν τα “φυσικά” πρότυπα αλλάζουν, παραχαράσσεται όλη η κατά φύσιν ανθρώπινη κατάσταση και σημειώνονται διάφορες εκτροπές που απότοκο έχουν την παραφθορά της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Τιμώντας λοιπόν η Εκκλησία μας τον άγιο Πολύκαρπο, άξιο μιμητή του Κυρίου μας, μάς τον προβάλλει ως πρότυπο μίμησης για όλους μας. Εξάλλου τιμή αγίου-μίμηση αγίου. Ας ακούσουμε λοιπόν τη φωνή του οσίου Πορφυρίου του Κουσοκαλυβίτη ως επιστέγασμα των όσων παρατέθηκαν: “Μέσα μας έχουμε δύο κόσμους, τον καλό και τον κακό. Και οι δύο αντλούν τη δύναμη από μία πηγή. Η δύναμη αυτή είναι σαν την μπαταρία. Αν βάλει την πρίζα στην μπαταρία ο κακός, μας οδηγεί στην καταστροφή. Αν, όμως, τη βάλει ο καλός, τότε όλα είναι στη ζωή

μας ωραία, γαλήνια, θεία. Γι' αυτό να επιδιώκουμε, αντί να είμαστε στο κακό, να είμαστε στο καλό." Αμήν!

ope.gr